

Predpokladáme, že názov „Kazačok“ je azda každému Prievidžanovi známy. Ale už si asi ťažko spomenieme prečo, ako a kedy vzniklo toto, jeden čas veľmi vyhľadávané zariadenie.

Kazačok – Beriozka

Okolnosti, ktoré sú spojené s výstavbou tohto známeho podniku sa nám podujal porozprávať Ján Matejovič (1945), niekdajší pracovník Reštaurácií, národný podnik. Po oslovení Jozefa Mištinu, bývalého námestníka, ktorý je tiež pamätníkom sa dozvedel, že stavbu vybavil u bývalého ministra Františka Mišejeho. I dôvod je prozaiickejší, nie jednoznačne politický, akoby sa na „prvý pohľad“ mohlo zdať. Hotel Régia bol v tom čase stratový a to kvôli „hviezdičkám“, lebo musel mať početný personál. Miština, ako vtedajší riaditeľ sa snažil vymyslieť niečo, čo by straty podniku eliminovalo. Ako najvýhodnejšie sa mu zdalo mať niekoľko „výkonných“, aj keď menších zariadení, s veľkým obratom, ako to Slováci zvyknú hovoriť – za málo peňazí, veľa muziky. Tak vznikla myšlienka jeho výstavby. Otvorené bolo v auguste 1976. Prvým vedúcim bol Pavol Michalovič.

Stavieb typu Beriozka bolo po Slovensku viacero, z toho dve v Bratislave. Ak sa nemýlim, jedna z nich sa ešte prevádzkuje. Ostatné boli vo väčších mestách. V Prievidzi sa to stavalo asi tri mesiace. Vopred sa vybudovala základová platňa, u nás však aj s pivnicou, kde okrem iného bol aj sklad piva. Stavbu tvorí montovaná oceľová konštrukcia, ktorá z vonkajšej strany bola opláštená plechom, no zvnútra tapacirovanými blokmi, zasadenými do oceľovej konštrukcie. Ak by sme to porovnali s dnešným zatepovaním, tak táto stavba naozaj bola v tom čase už dobre zateplená.

Dodávka bola tzv. na kľúč. Stavali ju zamestnanci dodávateľa, ale naši pracovníci im pomáhali s pomocnými prácami. Asi sa oslovovali ako „špecialisti“, lebo si spomínam na jednu humornú príhodu. Naši maliari – Janko Záh a Ferko Mečiar si z nich „utiahli“, lebo prišli za nimi, že potrebujú dvoch „špecialistov“. A vraj načo? No, na prenesenie lešenia.

Vnútorne zariadenie bolo tiež predmetom komplexnej dodávky, včítane kuchyne v strede a po oboch stranách boli odbytové strediská pre hostí. Ale predsa si spomínam, že k zariadeniu bol pridaný výčapný pult piva, ktorý

nebol predmetom dodávky. Neskôr bol prerobený aj vnútorný priestor, aby sa tam zmestilo viac ľudí, hlavne pri rôznych spoločenských akciách.

Účastníkov kolaudácie si nepamätám, no určite ich tam bolo niekoľko z OV KSS (Okresného výboru Komunistickej strany Slovenska), ale aj iní, hlavne politickí predstavitelia, ako to bolo vtedy (a je i dnes) zvykom.

Miesto stavby bolo vybrané účelovo (zámerne), blízko vtedy už existujúceho plážového kúpaliska, ale i frekventovanej príjazdovej cesty do Bojníc. Navyše aj z toho dôvodu, aby to bolo na území Bojníc, lebo aj Régia patrila do tohto mesta. Neskôr bola pristavená terasa, kde sa podávali hlavne nápoje pre návštevníkov plážového kúpaliska.

Spočiatku sa v zariadení podávali výhradne ruské špeciality, rôzne druhy boršču, polievka „ucha“, tiež na rôzne spôsoby – mäsová i zeleninová. Ale i hlavné jedlá. Skrátka, varila sa ruská kuchyňa. I servírovanie bolo „domáce“, ruské. Polievky sa podávali v maľovaných miskách, s porcelánovými lyžicami, až kým si ich „zákazníci“ nepoodnášali domov ako suveníry.

Ešte sa vrátim k názvu. Všade inde na Slovensku zostal pôvodný názov týchto zariadení ako Beriozka. Len v Prievidzi, vlastne v Bojniciach, ako som to už predtým vysvetľoval, sa názov zmenil na Kazačok, Dôvod tejto zmeny však neviem. V Banskej Bystrici bola Beriozka v blízkosti miesta, kde v súčasnosti je Múzeum SNP.

S týmto zariadením sa viaže aj nepríjemná udalosť. Účtujúceho čašníka Dušana Grosa, ktorý po záverečnej ešte tzv. „spracovával tržbu“ napadol zlodej, ktorý ho pichol kuchynským nožom do chrbta. S týmto zranením sa vypotácal na Bojnickú cestu, kde ho šofér autobusu naložil a odviezol do nemocnice a tým mu zachránil život. Zlodej si po čase chcel lup zopakovať, ale „esembákmi“ bol pri náhodnej kontrole vyrušený. Utielol smerom na Ukriská. Po varovnom výstrele príslušníka ZNB sa zlodej naľakal a odhodil tašku s nožom, peňaženkou a dokladmi. Tašku našiel vedúci P. Michalovič pri prezeraní okolia, okrem nej aj cigarety a fľašu alkoholu. Zlodeja chytili po troch dňoch, keď sa vlakom vracal z Nových Zámkov.

A aby sme končili veselšie, spomínam si na jednu, takmer humornú príhodu, ktorú uvediem i s menami. Vtedajší odchodno-prevádzkový námestník Martin Eliáš chcel ísť na obed a zobral si so sebou aj šoféra Milana Svitka. Objednali si „špecialitu“ tzv. surmu, ktorá mu však nechutila. Trochu sa v nej „pohrabal“ a naostatok nedojedené jedlo odsunul so slovami – *Tak, toto si už zjedzte sami...*

Ján Matejovič (1945)